

Nieuwsbrief 21 Tweede Kamerverkiezing 17 maart 2021

Via deze nieuwsbrief van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) informeren wij u over kwesties die van belang zijn voor de Tweede Kamerverkiezing van 17 maart 2021.

Datum: 8 maart 2021

Avondklok en de Tweede Kamerverkiezing

Het kabinet heeft vanavond bekendgemaakt dat de avondklok wordt verlengd tot en met 31 maart, 4:30 uur.

Voor de Tweede Kamerverkiezing geldt een specifieke set afspraken, zodat de verkiezing onbelemmerd doorgang kan vinden. Er is naar gestreefd om de verklaring voor de stembureauleden, tellers en vrijwilligers zo licht mogelijk vorm te geven. We zijn ons er van bewust dat de verlenging van de avondklok alsnog aanvullende administratieve werkzaamheden met zich meebrengt voor de gemeenten.

De afspraken die gelden:

- **Kiezers:** Kiezers die gaan stemmen kunnen dit gewoon doen tot 21.00 uur (of als zij om 21.00 uur nog in de rij staan, na 21.00 uur). Na 21.00 uur kunnen kiezers (observanten) die dat willen ook kijken bij het tellen (binnen de geldende regels in het stemlokaal). Kiezers hebben daarvoor geen aparte verklaring nodig. Zij kunnen dat desgevraagd mondeling melden bij de handhavers.
- **Stembureauleden/tellers, vrijwilligers:** Voor (gemeentelijk) stembureauleden, plaatsvervangende leden, tellers, of andere vrijwilligers die betrokken zijn bij de organisatie van de verkiezing, geldt dat zij hun werkzaamheden kunnen verrichten tijdens de avondklok met een bewijs van hun werkzaamheden op het stembureau. Dit bewijs is vormvrij en kan een brief of e-mail van de gemeente zijn waaruit hun werkzaamheden blijken. Dit kan ook het benoemingsbesluit zijn, maar niet iedereen zal daar mogelijk meer over beschikken. Gemeenten wordt geadviseerd om een e-mail te sturen (vanuit een gemeentelijk e-mailaccount) aan de stembureauleden en tellers, die zij bijvoorbeeld via hun telefoon kunnen tonen in geval van handhaving. Voor vrijwilligers kan een vorm worden gevonden dat de beheerders van stemlocaties een mail ontvangen van de gemeente, die zij kunnen doorsturen aan de vrijwilligers (die bijv. de stemlocatie afsluiten). De projectleiders van de gemeenten ontvangen separaat een concept van dergelijke mails als voorbeeld.
- **Organisatie verkiezing:** Voor ambtenaren die in dienst zijn van een gemeente, of andere personen die vanwege hun werk betrokken zijn bij de verkiezing, geldt dat zij tijdens de avondklok hun werk kunnen doen met een eigen verklaring ([Formulier 'Eigen verklaring avondklok' | Formulier | Rijksoverheid.nl](#)) en een werkgeversverklaring ([Formulier 'Werkgeversverklaring avondklok' | Formulier | Rijksoverheid.nl](#)). U wordt geadviseerd de ambtenaren die betrokken zijn bij de organisatie een werkgeversverklaring te verstrekken in relatie tot hun werkzaamheden en voor de duur van de verkiezingsperiode. Leveranciers etc. dienen een werkgeversverklaring van hun eigen werkgever te ontvangen en deze samen met een eigen verklaring bij zich te dragen.

Deze werkwijze geldt niet alleen op maandag 15, dinsdag 16 en woensdag 17 maart. Ook als er op bijvoorbeeld donderdag 18 of vrijdag 19 maart nog geteld wordt door een stembureau, voor de stemopneming door een gemeentelijk stembureau op 18 en eventueel 19 maart in het kader van de centrale stemopneming(bijvoorbeeld, of als er een hertelling plaatsvindt in de avonduren, gelden bovenstaande afspraken.

QenA avondklok

Onderstaande QenA's kunt u indien gewenst gebruiken als u vragen krijgt over de avondklok in relatie tot de verkiezing.

Waarom gelden er andere afspraken over de avondklok tijdens de Tweede Kamerverkiezing?

Het is belangrijk voor onze democratie dat de Tweede Kamerverkiezing doorgaat en dat kiezers vrij en zonder belemmeringen hun stem kunnen uitbrengen. Ook is het van belang dat kiezers de mogelijkheid hebben om bij de telling aanwezig te zijn. Zo zorgen we er voor dat het verkiezingsproces toegankelijk, controleerbaar en transparant is. Daarom zijn er specifieke afspraken gemaakt voor personen die bij de Tweede Kamerverkiezing betrokken zijn, zodat de verkiezing niet gehinderd wordt door de avondklok.

Welke afspraken gelden over de avondklok tijdens de Tweede Kamerverkiezing?

Om er voor te zorgen dat de verkiezing door kan gaan en niet wordt gehinderd door de avondklok, gelden voor personen die betrokken zijn bij de Tweede Kamerverkiezing de volgende afspraken:

- Kiezers die gaan stemmen kunnen dit gewoon doen tot 21.00 uur, of zoveel langer als zij nog in de rij staan na 21.00 uur. Zij kunnen daarna ongehinderd naar huis.
- Kiezers die willen kijken bij het tellen van de stemmen (observanten), kunnen dit na 21.00 uur doen. Zij hebben daarvoor geen aparte verklaring nodig. Zij kunnen dat mondeling aangeven bij de handhavers. Uiteraard moeten deze observanten zich houden aan de regels die in de stembureaus en tellocaties gelden.
- Stembureauleden, tellers en vrijwilligers die betrokken zijn bij de organisatie van de Tweede Kamerverkiezing, kunnen hun werkzaamheden doen tijdens de avondklok. Zij hebben daarvoor een bewijs nodig van hun werkzaamheden op het stembureau. Zij krijgen daarvoor een verklaring van de gemeente, bijvoorbeeld in de vorm van een brief of een e-mail, waarin staat dat ze stembureau lid, teller zijn.
- Ambtenaren die in dienst zijn van een gemeente, of andere personen die vanwege hun werk betrokken zijn bij de verkiezing, kunnen tijdens de avondklok hun werk doen met een werkgeversverklaring en een eigen verklaring.

Op deze manier kan de verkiezing onbelemmerd doorgang vinden, ook tijdens de avondklok.

Landelijke Reservepool van getrainde stembureauleden beschikbaar voor noodgevallen op 17 maart

Heeft u op 17 maart te maken met dusdanige uitval van stembureauleden dat u niet meer beschikt over voldoende reserveleden uit uw eigen bestand? Dan is het mogelijk om in het geval van acute uitval van 1 of meer stembureauleden, gebruik te maken van de reservepool die door BZK is ingericht. De reservepoolleden zijn getraind als (brief)stembureau lid en tellers volgens de instructies beschikbaar op www.stembureauinstructie.nl.

Bij de werving is zo veel als mogelijk rekening gehouden met een gelijkmatige geografische spreiding. Reservepoolleden kunnen in ieder geval binnen een uur op het aangegeven stembureau zijn. De reservepool is ingericht voor noodgevallen. Ze biedt geen volledige garantie dat bij het onverwachtst ontstaan van grote tekorten alle gemeenten voorzien kan worden. Tempo-Team is gevraagd de matching tussen gemeenten en reservepoolleden te coördineren.

Beschikbaarheid van reservepool

De reservepoolleden zijn beschikbaar om ingezet te worden op 17 maart. Gemeenten kunnen vanaf 15 maart een beroep doen op deze reservepool wanneer er acuut tekort aan stembureauleden ontstaat. Op 15, 16 en 17 maart vindt door Tempo-Team de matching plaats tussen de aanmeldingen van de gemeenten met de reservepoolleden. U ontvangt op 16 maart van Tempo-Team een terugkoppeling over uw aanvraag indien u deze op maandag 15 en dinsdag 16 maart heeft gedaan. Op de verkiezingsdag van 17 maart zal u binnen een half uur terugkoppeling ontvangen.

Inzet van reservepoolleden

Gemeenten ontvangen op 16 en 17 maart (afhankelijk van wanneer de vraag is gedaan) van Tempo-Team de gegevens van de reservepoolleden die naar uw gemeenten worden uitgezonden. Gemeenten verzorgen bij aankomst van deze reservepoolleden de benoeming, gezondheidscheck

en een korte introductie van de gemeente specifieke werkwijze. Na afloop ontvangt dit reservepoollid de betreffende gemeentelijke vergoeding, u dient eventueel aanvullende gegevens die u hiervoor nodig heeft bij het stembureaulid uit te vragen, vanuit Tempo-Team zullen de beschikbare gegevens van het stembureaulid gedeeld worden.

Bellen voor reservepoolleden

Vanaf 15 maart kunnen gemeenten voor het aanvragen van reservepoolleden bellen of mailen naar

070-3130750

reservepoolbzk@tempo-team.nl

U kunt de reservepool bereiken op de volgende momenten:

Maandag 15 maart: 6.00 – 18.00

Dinsdag 16 maart : 6.00 - 18.00

Woensdag 17 maart: 6.00 - 23.00

Handreiking voor het publiceren van diverse bestanden in het kader van de verkiezingsuitslag

Bijgevoegd is de *Handreiking voor het publiceren van diverse bestanden in het kader van de verkiezingsuitslag*. Het gaat onder meer om de processen-verbaal van de (brief)stembureaus en de CSV-bestanden die door OSV worden gegenereerd. Deze moeten wettelijk onverwijld openbaar worden gemaakt.

De Kieswet en de Tijdelijke wet verkiezingen covid-19 bepalen dat gemeenten, na vaststelling van de verkiezingsuitslag op gemeenteniveau, diverse documenten en bestanden moeten publiceren op de gemeentelijke website. Het gaat om:

- de processen-verbaal van de (brief)stembureaus (N 10, E-1 en E-2);
- de opgaven van de burgemeester met stemtotalen van de gemeente (N 11);
- (in gemeenten die meedoen aan het experiment met centrale stemopneming) het proces-verbaal van het gemeentelijk stembureau (model II), inclusief alle bijlagen;
- de eventuele verslagen van waarnemers van de zitting van stembureaus met een beperkte toegang (model D);
- het bestand met alle door OSV gegenereerde uitslagen op stembureau- en kandidaatsniveau (CSV-bestand).

De bijgevoegde handreiking beschrijft de werkwijze voor de publicatie van de genoemde documenten en bestanden. U wordt verzocht om bij de publicatie van de bestanden de aanwijzingen in de handreiking nauwgezet te volgen. Na de verkiezingen in 2019 is gebleken dat het publiceren van de bestanden niet in alle gemeenten conform de wettelijke voorschriften ging. Vanwege het belang van de transparantie en controleerbaarheid van het verkiezingsproces is een juiste publicatie van alle bestanden wel van groot belang. Iedereen die dat wil, moet kunnen nagaan hoe de uitslag van de verkiezing tot stand is gekomen. De handreiking zal ook in de digitale toolkit worden geplaatst (www.verkiezingentoolkit.nl, doorklikken naar de "Toolkit factsheets voor gemeenten").

Brochure geldige identiteitsdocumenten

De *Brochure geldige identiteitsdocumenten* is vernieuwd. U kunt de brochure vanaf 9 maart vinden op www.verkiezingentoolkit.nl (doorklikken naar de "Toolkit stembureau-instructie").

In de brochure zijn de meest recente identiteitsbewijzen opgenomen uit de EU-lidstaten, IJsland, Noorwegen en Zwitserland die gebruikt kunnen worden bij de identiteitsvaststelling in het stemlokaal. De Britse identiteitsdocumenten zijn geschrapt, nu het VK geen lid meer is van de Europese Unie.

Let op: De *Brochure geldige identiteitsdocumenten* wordt niet fysiek verspreid. Reden is dat voor de komende Tweede Kamerverkiezing uitsluitend Nederlanders kiesgerechtigd zijn. Afbeeldingen van de Nederlandse identiteitsbewijzen staan in de brochure *Stembureau-instructie voor de dag van de stemming* (die wél fysiek wordt verspreid). Voor de zeldzame gevallen waarin kiezers met een dubbele nationaliteit zich willen identificeren met een identiteitsbewijs van een ander EU-land, IJsland, Noorwegen of Zwitserland, wordt u verzocht uw stembureauleden te verwijzen naar de online brochure.

Internationale waarnemers

Nederland heeft vier organisaties toestemming gegeven om waarnemers te sturen die het verloop van de verkiezing observeren

Dit zijn:

- OVSE/ODIHR: Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa/Office for Democratic Institutions and Human Rights
- Leiden MUN: Leiden Model United Nations
- IPC: International Parliamentarians Congress
- GCI: Gender Concerns International

Een deel van de waarnemers zal met gemeenten willen spreken over de organisatie van de verkiezing. Het is aan u om te beslissen of u met de waarnemers wilt spreken.

Op 15, 16 en 17 maart 2021 hebben de waarnemers het recht om in het stemlokaal aanwezig te zijn, gedurende de hele tijd dat het stembureau zitting houdt (art. J 39 van de Kieswet). De voorzitter en de leden van het stembureau kunnen de vragen van de waarnemers beantwoorden of, als zij het antwoord niet weten, doorverwijzen naar de gemeente. Vanzelfsprekend gaat het stemmen voor, dus als het te druk is, kan de waarnemers worden verteld dat ze geduld moeten hebben. De voorzitter kan de waarnemers ook aanwijzingen geven waar ze wel of niet mogen staan. Dit met het oog op het stemgeheim, het behouden van 1,5 meter afstand en het belang dat het stembureau overzicht blijft houden op het uitbrengen van de stemmen.

Aan de waarnemers wordt gevraagd om de gezondheidscheck te doorlopen voordat zij naar het stemlokaal komen. Zij moeten zich net als kiezers en stembureauleden aan de geldende coronamaatregelen houden.

De waarnemers zijn herkenbaar aan een badge, waarop staat dat ze internationaal waarnemer zijn. Deze moeten zij zichtbaar dragen. Ook moet iedere waarnemer desgevraagd aan de voorzitter van het stembureau een brief van het ministerie van BZK kunnen tonen, waaruit blijkt dat hij of zij een internationale waarnemer is.

Waarnemers moeten strikte neutraliteit in acht nemen, mogen geen blijk geven van hun politieke gezindheid en zich niet in de verkiezingsprocedure mengen en moeten zich aan de Nederlandse wet- en regelgeving houden (art. J 39 van het Kiesbesluit). Als de voorzitter of leden van het stembureau vaststellen dat de waarnemers zich daar niet aan houden, moeten zij de waarnemers daarop aanspreken. U wordt verzocht om ook het ministerie van BZK hier direct over te informeren.

Het is mogelijk dat de waarnemers worden vergezeld door tolken of begeleiders. Deze hebben niet de status van waarnemer. De waarnemers worden geïnformeerd dat hun begeleiders zich op dezelfde wijze moeten gedragen als de waarnemers.

Als u vragen hebt over internationale waarnemers, kunt u contact opnemen met Sterre van Heemst (06-50174116, Sterre.Heemst@minbzk.nl) of Ruben Loose (06-50054795, Ruben.Loose@minbzk.nl).

Contact

In eerder verstuurd nieuwsbrieven zijn meerdere adressen en telefoonnummers genoemd. In deze paragraaf vindt u de verschillende adressen overzichtelijk bij elkaar.

- Heeft u vragen over de Tweede Kamerverkiezing van maart 2021, dan kunt u contact opnemen met het Informatiepunt Verkiezingen, een gezamenlijk initiatief van de Kiesraad en het ministerie van BZK. Iedere werkdag van 09:00-17:00 te bereiken op nummer 070 - 426 7329 of via e-mail Informatiepunt@kiesraad.nl.
- Wilt u contact opnemen met het ondersteuningsteam stemlokalen, dan kan dat via teamstemlokalen@ictu.nl.
- Wilt u informatie over de toegankelijkheid van de stemlokalen en de checklists, dan kunt u contact opnemen met de helpdesk toegankelijkheid via helpdesk@toegankelijkstemmen.nl / 085 - 4001154.

Wilt u een collega voor deze nieuwsbrief aanmelden of wilt u deze nieuwsbrief niet meer ontvangen? Stuur dan een e-mail aan postbus.verkiezingen@minbzk.nl.